

Mikroplast, selle allikad, mõju ja lahendused

Kust tuleb mikroplast ja milline on selle mõju? Põhiandmed mikroplasti kohta ja ELi lahendused.

Mis on mikroplast ja kust see tuleb?

Mikroplastiks nimetatakse väikesi, enamasti alla poolesentimeetrise läbimõõduga plastitükke. Tekkeviisi põhjal võib need jagada kahte põhiliiki:

Esmane mikroplast

- Eraldub väikeste osakestena otse keskkonda
- Moodustab hinnanguliselt 15–31% ookeanides leiduvast mikroplastist
- Peamised tekkeviisid: sünteetilisi kiude sisaldavate rõivaste pesemine(35% esmasest mikroplastist); autorehvide hõõrdkulumine sõitmisel(28%); hügieeni- ja kosmeetikatoodetes sihilikult lisatud mikroplast, näiteks plastiterad koorivas näokreemis(2%)

Teisene mikroplast

- Tekib suuremate plastesemete, näiteks kilekottide, pudelite või kalavõrkude lagunemisel
- Moodustab 69–81% ookeanides leiduvast mikroplastist

Milline on mikroplasti mõju?

Mikroplasti leidub ookeanis üha suuremates kogustes. [ÜRO andmetel](#) triivib meredes kuni 51 triljonit plastiosakest. Seda on 500 korda rohkem kui Linnutees tähti.

Meres leiduv mikroplast võib sattuda mereloomade organismi. Plast koguneb neisse ja võib toiduahelat mööda jõuda inimeseni.

[Mikroplasti on leitud](#) toidus ja jookides, sealhulgas õlles, mees ja kraanivees. Nii ei ole üllatav, et plastosakesi on avastatud ka inimese väljaheites.

Mikroplasti mõju inimeste tervisele ei ole veel teada, kuid sageli sisaldab plast lisaaineid, näiteks stabilisaatoreid, leegiaeglustajaid või muid keemilisi ühendeid, mis võivad olla mürgised ja loomale või inimesele, kes need alla neelab, kahjulikult mõjuda.

Milliseid lahendusi EL kavandab?

Septembris 2018 kiitsid Euroopa Parlamendi liikmed heaks plastistrateegia, mille eesmärk on suurendada liidus plastjäätmete ringlussevõttu. Lisaks palusid nad, et Euroopa Komisjon **keelaks 2020. aastaks kogu ELis mikroplasti tahtliku lisamise** toodetesse, näiteks kosmeetikasse ja pesuvahenditesse, ja võtaks meetmeid, et vähendada mikroplasti eraldumist tekstiilidest, rehvidest, värvidest ja sigaretikonidest.

Oktoobris 2018 toetas Euroopa Parlament ettepanekut **keelata kogu liidus teatavad ühekordselt kasutatavad plasttooted**, mida leidub meres massiliselt ja mida on võimalik muude materjalidega asendada. Parlamendiliikmed lisasid keelatud toodete loetellu oksüdantide toimel lagunevast plastist esemed. Oksüdantide toimel lagunev plast on tavaplast, mis laguneb lisaainete mõjul kergesti väikesteks tükkideks ja suurendab ookeanide mikroplastireostust.

2015. aastal hääletas parlament **õhukeste kilekottide kasutamise piiramise poolt ELis**

ags in the EU.

Lisateave

[Euroopa Kemikaaliamet, mikroplast](#)

[Teabeleht mikroplasti kohta](#)

[Euroopa Komisjoni veebisait mikroplastireostuse kohta](#)

[Briefing \(ülevaade\): plast ringmajanduses](#)

mikroplasti

Video

https://www.multimedia.europarl.europa.eu/en/microplastic-pollution_N01-PUB-181119-MPLAS_ev